

Rondetafelgesprek Nationaal Groeifonds

Vaste Commissie Economische Zaken en Klimaat (Tweede Kamer)

28 oktober 2020

Position paper Olof van der Gaag – directeur Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)

Nationaal Groeifonds: geef Nederland een Duurzame Doorstart

De NVDE ziet nu de kans om te kiezen voor de economie van de toekomst. De acute crisis van vandaag heeft gevolgen voor het bestrijden van de 'langzame crisis': die van klimaatverandering. Wij willen niet alleen de economie en gezondheid van vandaag veiligstellen, maar ook die van morgen. Met vele anderen pleiten wij voor groen economisch herstel. Wij zijn blij met de komst van het Groeifonds en het uitgangspunt dat dit is bedoeld voor de economie van de volgende generatie. Die economie zal (nagenoeg) volledig duurzaam moeten zijn. Daarom is het belangrijk dat het Groeifonds daar sterker op stuurt. Dat is geen keuze tussen economie en werkgelegenheid versus klimaat – het is een keuze voor de kansrijke combinatie daarvan.

Sterker sturen op duurzaamheid

De [Kamerbrief Nationaal Groeifonds](#) wijst terecht op de grote opgave van klimaatverandering en de noodzaak van een duurzaam verdienmodel. De NVDE ziet dat het investeren in energie-infrastructuur, onderwijs en innovatie sterk bijdraagt aan dit duurzame verdienmodel. De brief benoemt dit wel maar er staat nog geen nadere concrete invulling. De brief stelt terecht dat voorstellen niet strijdig mogen zijn met de klimaatambities van het kabinet. Dat is volgens de NVDE te afwachtend en doet te weinig recht aan de grote urgentie en de vele kansen van investeringen in de energietransitie.

Wij pleiten daarom voor sterkere sturing op duurzaamheid met twee concrete voorstellen:

- **Hanteer bij de selectie een 'schaduwprijs' voor CO₂**
Het kabinet schrijft dat alle voorstellen langs dezelfde meetlat worden gelegd. Wij stellen voor om CO₂-beprijzing onderdeel te maken van die meetlat. Ecorys deed in opdracht van de NVDE [onderzoek](#) naar een CO₂-schaduwprijs en concludeerde dat dit werkbaar, rechtvaardig en effectief is. Interne beprijzing van CO₂ wordt zowel in de private als in de publieke sector al veelvuldig toegepast. Die CO₂-prijs zou minimaal 100 euro per ton moeten bedragen. Het is goed dat interne CO₂-beprijzing onderdeel is van de motie Klaver/Segers die bij de Algemene Politieke Beschouwingen is ingediend en wij hopen dat dit wordt uitgewerkt.
- **Reserveer tenminste de helft voor projecten die bijdragen aan de klimaatdoelen**
Investeren in de energietransitie levert een win-winsituatie op: het helpt bij het halen van de klimaatdoelen en het levert op korte termijn een impuls voor de economie en werkgelegenheid op. De focus op de lange termijn past uitstekend bij de energietransitie. De NVDE ziet grote kansen in het investeren in een [Duurzame Doorstart](#). Ook Frankrijk en Duitsland zetten in hun herstelbeleid stevig in op duurzaamheid en hebben concrete groene maatregelen opgenomen, met miljardeninvesteringen in verduurzaming van de industrie, waterstof, gebouwrenovatie en emissieloos transport.

Kansen om de energietransitie te versnellen met het Nationaal Groeifonds

We hebben alle duurzame oplossingen nodig, waarbij tijdige aanleg van infrastructuur essentieel is om te kunnen versnellen. Nieuwe, slimme energie-infrastructureur biedt een beter perspectief voor hernieuwbare energieprojecten en de integratie tussen energiesystemen. Dit beperkt de energierekening en versnelt de energietransitie.

Het Groeifonds biedt nieuwe kansen naast de SDE++ subsidie. De SDE++ stuurt op de laagste kosten per vermeden ton CO₂-uitstoot op korte termijn. Het Groeifonds kan projecten financieren die bijdragen aan de langere termijn. Bijvoorbeeld sector-overstijgende oplossingen, innovatie en infrastructuur zijn nu nog niet altijd rendabel maar wel nodig. De doorlooptijd van projecten is erg lang: voor grote projecten zo tien jaar. Daarom is nu al actie nodig voor tijdige opschaling van duurzame oplossingen die na 2030 noodzakelijk zijn. Een aandachtspunt is de investeringsdrempel van 30 miljoen euro. Dit sluit bijvoorbeeld jonge en innovatieve bedrijven uit terwijl ook zij kunnen bijdragen aan een levendig 'ecosysteem' van de energietransitie.

Mogelijkheden

- **Energie-infrastructureur:** oa warmte-infrastructureur, waterstofinfrastructureur, elektriciteitsinfrastructureur en energie-opslag.
- **Verduurzaming industrie:** samenhangend pakket met investeringen voor grootschalige energiebesparing, elektrificatie, productie van groene waterstof, hernieuwbare elektriciteit en bijbehorende infrastructuur.
- **Gebouwde omgeving:** duurzame warmte, energiebesparing en woningverduurzaming, in het kader van de renovatiegolf (*Renovation Wave*) in de EU Green Deal.
- **Emissieloos vervoer en laadinfrastructureur:** investeringen in laadinfrastructureur stimuleren, realisatie basisnetwerk laadinfrastructureur voor logistiek, emissieloze trucks/bussen/binnenvaart.

Duurzame banen om groei te realiseren

Onze meer dan 6.000 aangesloten leden zijn volop aan de slag met het realiseren van een klimaatneutrale economie. Uit een [eerdere analyse](#) van TNO bleek dat het Klimaatakkoord veel banen oplevert: per saldo is de toegenomen vraag naar arbeid in 2030 geraamd op 39.000 tot 72.000 voltijdsequivalenten. Het klimaatakkoord veroorzaakt een investeringsimpuls van zo'n 100 miljard euro tot 2030. Bestedingen in klimaatmaatregelen zijn relatief arbeidsintensief en vinden relatief veel in Nederland plaats. Extra investeringen zullen vergelijkbare effecten hebben.

De energietransitie biedt dus voor veel mensen een kans op een duurzame baan. Deze banen komen er alleen als daar ook de mensen voor zijn. De energiesector kampt al jaren met een chronisch tekort aan goed opgeleid personeel.. Een verdere intensivering van het beleid om meer technici op te leiden is nodig om de beoogde doelstellingen te behalen. Dat biedt juist nu kansen voor om- en bijscholing van mensen die hun baan verliezen.

Europese Green Deal: 55% CO₂-reductie in 2030 verhoogt het belang van het Groeifonds

De Europese Commissie heeft, mede onder aanvoering van Nederland, in de Green Deal gekozen voor een ambitieuzer reductiedoel in 2030 (55%). De NVDE juicht deze stap toe. Dit vraagt om een forse extra inspanning van Nederland om dit waar te maken. De tijd is kort en de werkelijkheid weerbarstig dus het is des te belangrijker om grote, voortvarende stappen te zetten. Het Groeifonds biedt hiervoor een uitgelezen kans: het Groeifonds bevat volgend jaar 4 miljard euro en dat is evenveel als alle Rijksuitgaven voor het klimaatbeleid.

Op 30 oktober presenteert bovendien het Planbureau voor de Leefomgeving de Klimaat- en Energieverkenning (KEV). Onze verwachting is dat er (net als voorgaande jaren) een gat zal zijn tussen de doelstellingen en de verwachte realisatie. Om niet ieder jaar achter de feiten aan te lopen, is nu aanvullende actie nodig. Uiterlijk volgend jaar zijn er beslissingen nodig om investeringen te stimuleren, bijvoorbeeld voor meer wind- en zonne-energie, elektrificatie van de industrie, duurzame warmte en de benodigde energie-infrastructuur.

Landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie

In de Kamerbrief Nationaal Groeifonds (p.21 en bijlage F) wordt verwezen naar de landenspecifieke aanbevelingen van de Europese Commissie. Daarbij wordt de volgende aanbeveling voor Nederland (van in totaal vier aanbevelingen) niet vermeld: “*publieke en private investeringen in (...) duurzame infrastructuur, schone en efficiënte energie, missiegedreven onderzoek en innovatie*” (zie [Kamerbrief van 6 juni 2020](#)). Onze aanbevelingen voor het Nationaal Groeifonds komen dus tegemoet aan deze aanbeveling.

Over de NVDE:

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) is dé organisatie van ondernemers in duurzame energie in Nederland. Ze vertegenwoordigt meer dan 6000 bedrijven, netbeheerders en energiecoöperaties. De NVDE maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector.

<https://www.nvde.nl/>